

Anotace

Cílem této disertační práce je analyzovat parenetické pasáže listu a následně zodpovědět otázku, co je parenetickým záměrem epištoly. V práci se nejprve věnuji (kap. 1) definici raněkřesťanské pareneze a jejímu vztahu k teologii v souvislosti s kompozicí epištoly Židům, která jedinečným způsobem propojuje expozice a exhortace. Následuje přehled bádání se zaměřením na parenezi listu Židům. V úvodních (kap. 2) tématech listu jako je autorství, adresát, doba sepsání, žánr, struktura, náboženské pozadí, oponenti, teologie nepanuje mezi badateli konsensus. Přesto tyto otázky zásadně ovlivňují naše pochopení textu. V exegetické části (kap. 3) vykládám všechny parenetické pasáže Židům (2,1-4; 3,1-6; 3,7-4,13; 4,14-16; 5,11-6,20; 10,19-39; 12,1-29 a 13,1-25) se zaměřením na druh apelu, rétoriku oddílu, problém adresáta a teologické ukotvení pareneze. V závěrečné kapitole (kap. 4) shrnuji výsledky bádání. Pareneze listu Židům je z větší části teologicky orientovaná a vždy se opírá o výkladové pasáže, které do ní ústí. List Židům není polemikou vůči konkrétnímu oponentovi. Deliberativní pasáže pečlivě kombinují varování a povzbuzení. Apely můžeme roztřídit do několika základních sémantických typů. Autor povzbuzuje ke slyšení Božího hlasu v Synu a veleknězi, vybízí k vytrvalosti do cíle po vzoru Krista a příkladů z Písma. Pisatel ukazuje ostrakizovanému společenství křesťanů nový nebeský prostor (oltáře, království, města), kam mohou v modlitbě a při bohoslužbě svobodně přistupovat. Originální christologické, kosmologické a eschatologické koncepty slouží parenetickému záměru epištoly.